

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrlet 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Državni proračun.

(Konec.)

Ogromno, v resnici ogromno je število milijonov, kar jih požre vsako leto drž. mašina. Ali to še ni vse, vsaka dežela, vsak okraj, vsaka srenja ima še posebej svoje stroške. Človeka tedaj lahko obide strah, kaj bode, če pojde tako naprej in minister je tudi človek, je-li pa ga kedaj strah tolicih stroškov, ki jih tirja? Tega sicer ne vemo, toda kaj si hoče, saj ne more brez tega olja vzdržati v tiru kolesec, kar jih ima na skrbi.

Stroškom nasproti stojé dohodki države. Iz velike večine so to davki, če se jim prav daje včasih drugo ime. Upa si pa vlada dobiti letos teh-le dohodkov: Časniki, ki jih izdaja vlada, dajo 0.6 milj., verski zaklad pa prinese 3.8 milj. Učnine na srednjih šolah bode 1.0 milijon in vojaška rednina 1.4 milj.

Davka za zemljišča bode 34.8 in za hiše 28.3 milj. Pridobnine se računé na 10.7 in dohodnine na 24.6 milj. Carine pride v drž. kaso 39.5 milj. Davka za žganje je 8.5, za vino 4.3 in za pivo 24.4 milj. Za meso bode davka 5.4 za sladkor 35.5, za petrolej 3.2 in za razni dac še 2.1 milj.

Za sol dobi država 20.2 in za tobak 77.7 milj. Kolek vrže 18.8 in 33.7 milj. pa razne pravne stvari. Loterija da 21.5, mitnice 2.4 in davščine za razprodajo žganih pijač 1.3 milj. Drž. tiskarna dela za 1.0 in premerjevanje posode za 0.3 milj. Pošta in przojav dasta 27.8 milj., poštna hranilnica pa 1.0 milj.

Železnice, kar jih ima država v rokah, dajo 71.4 milj. Državna konjereja 0.4, državno gozdnarstvo 4.1 in rudinarstvo 6.8 milj. Iz kaznilnic gre pa v drž. kaso samo 0.7 milj. in iz oskrbovanja drž. dolgovi 0.5 milj. Na zadnje pa se proda še drž. zemljišč za 0.2 milj.

To in taki so dohodki, katerih se nadja vlada za letošnje leto. Ali jih bode toliko, ali jih pa utegne postati več ali pa kje manj, tega

ne znamo in tudi vlada računé na nje le v okroglih številkah, to se pravi, na par sto jezer več ali manj ne pride, kakor pri stroških, tako tudi pri dohodkih vladi ali pa le malo. Ljubše bode pa ji vsekako, ako bode prvih, stroškov, manj, dohodkov pa več, saj pa ji je tega tudi treba.

Ako se svelja vladi, bode letos primanjkljaja 21 milj. Odkod pa naj vzame le teh? Na posodo vzeti jih ne mara minister za drž. finance, kajti to stane tudi državo denarja. Vlada predlaga za to, naj pride enkrat za vselej iz tega blata, na povišanje davka pri žganih pijačah in če ji drž. zbor privoli va-njo, potem utegne v resnici priti iz njega.

Razprava o drž. proračunu je vsako leto pa je tudi skorej vsako leto čudniša, odkar je grof Taaffe na krmilu vlade. Kdor se izmed drž. poslancev šteje k nemški, liberalni stranki, ne najde niti lasú dobrega na glavah gg. ministrov a tudi drugi poslanci so v neki stiski. Vsak vidi, da je sedanja vlada bolja, kakor more ali je le kedaj katera liberalna, vendar pa se ne navdušuje nobeden za-njo in izgodi se torej lahko, da se ne potegne nihče za vlado, če ne stori tega sama.

Kakor je bila doslej navada, vzdigne se za vlado ali že grof Taaffe ali pa finančni minister, dr. pl. Dunajevski. Le-ta pa ima tudi besedo v lasti, da malo kdo tako in pride s številkami, ne more mu tedaj z lehka kdo do kože. Letos pa mu ni bilo treba, da se posebno potegne za vlado, kajti vsi govorniki, ki so v splošnji razpravi napadali vlado, niso imeli zoper njo druga, kakor prazne, če prav v časih robate besede.

Izmed naših poslancev je v splošnji razpravi govoril samo prof. Šuklje in njegov govor se hvali, da je bil prav dober ter je v njem g. profesor v resnici dobro povedal, kaj da dela sedanja vlada prav a tudi zamolčal ni, da slov. ljudstvo nima veliko uzroka, da ji je hvaležno.

Posebna razprava še teče in še utegne le čez teden dni priti do konca. Kar bo de bolj imenitno v njej, to prinesemo še našim bralcem že na znanje, naj že bode potlej na tem, ali na drugem mestu.

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Beseda v predgovor.

„Hrast se omaje in hrib, —
zvestoba Slovencu ne gane“.
Koseski.

Slovenski narod kinčate prelepi lastnosti, udanost in zvestoba! Pastir in pastirica, hlapec in dekla udana in zvesta sta svojemu gospodarju. Slovenski uradnik udan je zvesto svojemu gospodu, oziroma svojej gosposki. Slovenski posestnik izpolnjuje udano in natanko povelja, naj si pridejo, od katerega koli urada. Slovenskemu vojaku je vrstica cesarske pesmi: „Vse za dom in za cesarja“ vodilna zvezda, katero zvesto in z veseljem zaslejuje. Vsacemu Slovencu, naj si bo stanú kakoršnega koli hoče, pa služi geslo: „Vse za vero, dom, cesarja in narod!“ Ni tedaj čudo, da še Slovenec živi a podložnik veseli blagostanja svojih naprejpostavljenih in da je sočuten, ako je njim osoda nemila. Oboje: svoje veselje, ako so srečni in svoje sočutje, ako so nesrečni, pa kaže očitno in iz dna srca.

Letošnje leto, 1. januarija, podala se nam je priložnost, da smo pokazali svojo udanost in zvestobo vidnemu poglavarju sv. katoliške cerkve, sv. Očetu papežu Leonu XIII., ko so služili svojo zlato sv. mešo. V teku tega leta podala nam pa se bo še priložnost, da bomo pokazali svojo udanost in zvestobo svojemu občnemu očetu, presvitemu cesarju Francu Jožefu I., ko bodo obhajali 40letnico svojega cesarjevanja. — Ta slovesnost bi se morala 2. den decembra letošnjega leta obhajati; kajti takrat preteklo bo ravno 40 let, odkar presvitli cesar Franc Jožef I. našo očetnjavo vladajo. Pa v istem mrzlem času je vsak rad v hiši za pečjo. V istem času mi Slovenci ne bi mogli te slovesnosti tako obhajati, kakor smo navajeni; kajti, kakor so stari Slovani svojo bogove pod milim nebom, pod košato lipo častili, Gortanci svoje vojevode pod vedrim nebom ustanavljali, in sploh naši prednamci se le na prostem shajali, tako naj tudi mi pod milim nebom obhajamo slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva, našega cesarja, da bomo pri tej priložnosti mogli reči: čujte gore in bregovi, čujte nebesa, čuj svet! mi sinovi Slave in zvesti Avstrijanci smo!

Mi, pri sv. Bolfanku na Kogu, smo to slovesnost vže 15. den aprila obhajali. Kako se je ta slovesnost pri nas vršila, ti hočem,

dragi čitatelj, v na topnih sestavkih naznaniti. Ne misli pa, da se hočem s tem ponašati! Nikakor ne; kajti mi storili smo toliko, kolikor je takim ubožcem, kakoršni smo mi, sploh močče.

Prisrave za svečanost.

Težko je dandanes kaj početi in izvršiti, če cvenka ni. Tudi nam bi se bila taka godila, ako bi so ne bili ravnali po cesarjevem geslu: „Sè združenimi močmi“. Gospoda učitelja pripravljala sta otroke za nekaj posebnega; to smo vedeli, če tudi nista otrokom ničesar natančnega povedala, posebno prve dni ne. Učili pa so se peti cesarsko in druge pesmi; boljši učenci učili so se deklamovati; jeden učenec in jedna učenka morala sta se naučiti, kar so njima g. nadučitelj napisali. Popevali so tudi na prostem, kar sicer v tako zgodnem času ni bilo v navadi. Častiti gosp. župnik in g. nadučitelj sta ves božji dan tičala skupaj ter se posvetovala o tem in unem. Sicer pa moramo na tem mestu omeniti, da omenjenima gospodoma ne mine den, da bi ne bila skupaj, kar nam vrlo dobro dopada. Taki gospodje, katerim je izročeno v njihovo varstvo toliko duš in dušic, imajo mnogo skrbi, in njim tedaj ne pomanjkuje skupnih posvetovanj. Da bi pač v vsakej fari tako bilo!

V soboto, 14. den aprila, nesle so deklice nadučiteljevej gospelj nekšno zelenje: zimzelen, pa nekaj, da so spleli potrebne vence za okrašenje. Cerkovnik g. M. Rubin prinesel je iz Ljutomera strelnega prahu. Po peneze za istega segnoli so g. nadučitelj v žep. Proti večeru prišli so godci, le-ti morali so se tudi za prihodnji dan nekoliko pripraviti. Na cerkvišču, na desnej in levej strani cerkve, izkopal je viničar A. Stamul pod nadzorstvom g. L. Pavlina dve jami, določeni za dve drevesi. A o pripravah, katere so bile zgol v nadučiteljevih in župnikovih rokah, pa nismo poprej ničesar vedeli. — In tako je bilo vse pripravljeno za

Slovesnost,

katera se je vže predvečer, 14. dan aprila pričela. Zvečer, preden je zazvonilo „Zdravo Marijo“, zagodli so godci in pokali so možnarji, da se je iz našega prijetnega hriba na vse strani razlegalo. Takoj se je zbrala precej velika množica ljudstva okoli cerkve. Godbi in strelbi pridružilo se je še petje. Vse troje vršilo se je menjavno tako dolgo, doklor ni udaril zvon ter zbrane opomenil, da naj skupno pozdravijo „Nebeško kraljico“. H kratu je bilo vse na kolenih. Po vsakem odstavku „Angeljskega češčenja“ zapeli smo kitico stare, pa še vedno priljubljene pesmi „Angeljsko pozdravljenje“. Ko se je odpela zadnja kitica te pesmi, podali smo se k počitku. Tako je prav; tako bi moralo biti vselej in povsod, kajti, kakor

nam ni mogoče v temi nekakoršnjega dela opravljati, tako naj v noči tudi ničesar drugega ne počenjamo!
(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Bob in njegovo pridelovanje.

(Konec.)

Kdor premore toliko gnoja in če je sicer mogoče, bode dobro, če si navozi gnoja že jeseni na prihodeje bobovišče in se le-ta tudi podorje še jeseni. Kedar pride spomlad, pa se vseje potlej bob v zorano zemljo. Tako je mogoče, da se spravi bob že rano v spomladi v zemljo. To je dobro, kajti bobu je treba precej časa za to, da dozori in praviloma se tudi lepše razraste, kakor če pride pozno v zemljo.

Pri nas se bob okaplje in torej je zadošta, če je kacij 3—6 cm. prostora med steblici in na ha. vseje se ga 4 do 5 hl. Ako se seje na vrste, naj bode od ene vrste do druge kacij 30 cm. prostora. Kedar so steblica 6—8 cm. nad zemljo, tedaj je najlepši čas, da se bobovišče okoplje; enako se stori še potlej enkrat, toda drugo okapanje mora biti že gotovo, predno začne bob cvesti.

Največje sovražnice so bobu črne listne uši. Prikažejo se najprej na vrhu steblic in od ondi še širijo doli po steblicih. One vzamejo zeli ves sok, skazé mošnjice in listje se zasukuje. Zoper te uši se svetuje posekati vrhe steblic. Zoper uši pa menda to ne izda veliko, vendar pa ima eno dobro, to namreč, da glave bobovih steblic ne rasto več ter ne cvetó še naprej brez potrebe. Tak cvet jemlje le spodnjim mošnjicam potrebni sok ter jih zavira v njih razvoji. Ako se poseka vrhovje, pa še bob prej dozori in je tedaj mogoče, da se vseje še pšenica v bobovišče.

Druga sovražnica je bobu grinta ali *cuscuta europaea*. Zoper njo ni druge pomoči, kakor da se bobovišče, kolikor ga je z grinto prepreženega, pokosi in če bi tudi vse bilo. Bolje, da se zelena slama polaga živini, kakor pa če ni nobenega haska. Kdor pa tega ne mara, njemu se izgodi celo lahko, da dobó celo svoje polje s to grinto okuženo, kajti ta plevel napravlja sila veliko semena in to se k malu raznese čez okolico.

Gledé na spravljanje boba še naj pristavimo, da je bolje, če mu ne pustimo časa, da popolnem izzori, kajti tedaj dobi črne pike v zrna. Znamenje za to, kedaj se sme bob požeti, je, ako so že mošnjice črne postale. Bob še zori potlej v slami lahko do cela. Spravlja se bob, ako je kratko stebličje, s koso, ako pa je dolžje, s srpom. Pri prvem se pusti stebličje ležati nekaj dni, da se malo vsuši, pri drugem pa se

poveže v snopje ter pusti v stavah na njivi, dokler ni že precej suho.

Bob ni nikoli prav suh in če nam naj ne izpade, mora ostati še nekaj vlažen, ko ga spravimo pod streho. Snop tedaj ne sme biti predebel, lahko se torej zveže z rženo povezo. Če se zveže, prej rano, kakor pa pozno, ima še to dobro, da se polje lahko preorje že, ko še ostane bob na njivi, saj se lahko znosi na eden ogon vkup.

Vkišenje krompirja.

Krompir se ne drži dolgo v poletje ali vsaj ni več okusen za hrano ljudi, toda tudi za živino ga včasih preostaja toliko, da ga pride veliko v kvar. Kdor torej ima več krompirja, stori dobro, če ga spravi še o pravem času v denar, če tudi za manjši denar, ali tako pod nič pa ga vendar-le ni treba dati.

Na nekaterih krajih ga namreč vkišajo ter se ga ohrani tako veliko za svinje tje do novega in še dalje. Kako se godi to vkiševanje? Napravi se jama v zemljo in se po straneh in na tleh dobro vdela ali še boljše vzida, da ne pride voda skozi. Na to pa se spere krompir, bodi že tudi gnjil ali drugače skvarjen, v tem to ne stori nič, potem pa se stolče in sedaj se vtolče še le prav na trdo v jamo. Kedar je jama polna, nameče se prsti na njo, najmanj za en meter na debelo. Tak krompir se drži dolgo, tem dalje, čem trje se je vtolkel v jamo, ter je še čez leta dni za rabo.

Sejmovi. Dne 4. maja v Gradci, pri sv. Trojici v slov. gor., pri sv. Juriji na j. ž., v Gornjem Gradu, v Stradnu, v Vidmu, v Svičini in v Slov. Bistrici. Dne 7. v Arveži, v Mariboru, v Cmureku, v Brežicah, v Rogateci in v Studenicah. Dne 8. v Polji in pri sv. Juriji v slov. gor.

Dopisi.

Iz Celja. (Interpelacija.) Drž. poslanec, g. M. Vošnjak je stavil v drž. zboru dne 24. aprila to-le vprašanje do ministra za uk in bogočastje: Javni listi so nedavno prinesli vest, da je c. kr. naučno ministerstvo naročilo c. kr. deželnemu šolskemu svétu v Gradci naj dela na to, da se opusté na c. kr. državni gimnaziji paralelni razredi; tako n. pr. je pisala „Laibacher Ztg.“ dne 5. minolega meseca: Slovenski listi so nedavno poročali, da se bo opustila nemška gimnazija v Celji iz premestnih ozirov. Ta vest je menda nastala, ker je gospod naučni minister naročil štajarskemu dež. šol. svétu, naj dela na to, da se opusté vsi paralelni razredi na imenovani gimnaziji. V merodajnih krogih ne mislijo popolnoma opustiti dobro obiskovane Celjske gimnazije ali pa odpraviti zgornje gimnazije. — Ker se pa tudi od-

prava paralelnih razredov nikakor ne da opraviti s faktičnim obiskovanjem tega učnega zavoda in bi taka naredba imela v prvi vrsti namen, obtežiti gimnazijski pouk mladeničem večinoma slovenskih sodnijskih okrajev Gornji grad, Vransko, Šoštanj Konjice, Šmarije, Kozje, Sevnica, Brežice in Laško, in bi tudi materialne koristi Celjskega mesta trpele škodo, ko bi se opustili dotični paralelni razredi, vprašajo podpisani poslanci Nj. ekscelencijo: 1 Ali je visoko c. kr. naučno ministerstvo res poslalo ukaz c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Gradci, da se opusté paralelni razredi na c. kr. Celjski gimnaziji, ali je ta druga oblast izdala enak ukaz vodstvu imenovane c. kr. gimnazije? Oziroma, če se je to zgodilo. 2. Kateri nagibi so dali povod naučni upravi za tako naredbo? — Čudno je to, da je treba take interpelacije. Več ne rečemo dnes.

S Kumena na Pohorji. (Zanimiva tožba.) Kakor znano, je tukajšnji obč. urad takoj, ko se je pri zadujih volitvah izvolil naroden župan, začel v domačem, vsem občanom umljivem jeziku uradovati. Od tiste dobe teče vse obč. poslovanje točno in v najlepšem redu, ter tudi razni uradi brez vsega oporekanja sprejemajo in rešujejo slov. uloge. Le obč. urad na Studencih pri Mariboru je mislil, da sme delati izjemo in da se mu ni treba ozirati na slov. dopise. Ko se je namreč od tod poslala slov. pisana uloga s prošnjo na Studence, so se tamkaj branili je sprejeti, češ, da se tam le nemško uraduje. Še le, ko je c. kr. okr. glavarstvo obč. urad podučilo, da sta tukaj nemški in slov. jezik enakopravna, je pobotnico sprejelo in izplačalo. Ko pa pozneje obč. urad v Studencih zopet od tod dobi slov. pisano pobotnico, nič je ne reši ter molči, ne zmenič se za njo. Tukajšnji urad je pa po preteku nekaj tednov poprašal, kako je z dotično pobotnico, da se ne reši. Na to dobi odgovor, da je na Studencih niso sprejeli. Da-si se je ta trditev županu čisto neverjetna zdela, pa je vendar napravil drugo pobotnico ter jo je predložil c. kr. okr. glavarstvu v Mariboru s prošnjo, da jo ono pošlje obč. uradu na Studencih, to pa za to, da potem ne bode mogel pobotnice tajiti. To pa je g. župana na Studencih tako razkačilo, da se kar napravi in gre k sodišču v Maribor tožit župana na Kumenu, češ, da je on z besedo „tajiti“ hudo razžalil slav. obč. urad v Studencih. Župan na Kumenu se pa te tožbe ni ustrašil, tem več mu je bila prav po volji, kajti je dobil tako pred c. kr. sodiščem ugodno priliko izpričati, da je nedolžen, da ni nameraval nikogar žaliti, ampak da je le storil svojo dolžnost nasproti uradu v Studencih. Vse to je župan tako neovrgljivo dokazal, da se je prav jasno pokazalo, kako puhli in prazni da so bili vsi izgovori obč. urada na Studencih. Sodišče je toraj

na podlagi teh dokazov spoznalo, da je župan na Kumenu čisto nedolžen ter je tudi stvar v tem smislu razsodilo. Ko pa gosp. župan Studencev to nepričakovano razsodbo zasliši, začne milo javkati, ter se celo sklicuje na okrajni zastop, ki mu je baje svetoval, da naj toži. Ako je ta trditev g. župana Studencev resnična, potem moramo tako proti-postavno postopanje okraj. zastopa jako obžalovati, kajti mislimo, da bi bilo za nj mnogo lepše, ko bi brez razločka med prebivalstvom in uradi deloval pomirljivo, ne pa, da le ljudi še draži in hujska. To ni nobena čast za naš okraj. zastop. Župan Studencev in njegov zastopnik g. dr. Lorber pa sta se proti razsodbi c. kr. sodišča v Mariboru pritožila pri okrož. sodišči v Celji in se je dotična obravnava odločila na dan 15. marca t. l. Preden je pa še prišel čas obravnave, se je g. župan Studencev spametoval, ali pa, kar je še bolj verjetno, zbal se je še večjih stroškov ter je pritožbo preklical. S tem pa je postala razsodba c. kr. okr. sodišča v Mariboru polnomočna in mi želimo, da bi bila obč. uradu v Studencih v poduk, da bo drugokrat vedel, da mora tudi slov. uloge sprejemati in reševati, nikakor pa ne gre, da bi se jih branil ali jih more biti še metal pod klop, potem pa bi se opravičeval s praznimi in izmišljenimi izgovori. Pa tudi vsi drugi župani, ki se branijo slov. dopisov in ulog, kakor g. župan Studencev, si naj to razsodbo zapomnijo!

Iz Škal. (Družba sv. Mohorja.) Čast, komur čast. Družba sv. Mohorja storila bode zopet letos velikanski korak. Ni se temu čuditi, kajti blagoslovljena je od nevidnega in vidnega poglavarja sv. cerkve; odlikovana od presvitlega cesarja in priporočana od vsakega poštenega rodoljuba, v prvi vrsti pa od čč. duhovščine. In družbine bukve nam zares služijo v dušni in telesni blagor. Č. bralci „Slov. Gosp.“ naj vidijo iz sledečih vrstic, da so tudi naši očeljubljeni čč. gg. dušni pastirji letos kaj znatno število udov družbi pridobili. Lani štela je naša fara 52 in predlanskim samo 44 udov. Omeniti moram, da nam je bila to leto podeljena po družbinem koledarju neka zaušnica. Deloma po pravici, deloma po nedolžnem. Sicer ne tako po nedolžnem, kakor Kristusu pred Anam. Ali zdaj je vže vse v najlepšem redu. Samo Bog, da bi ostalo mnoga leta tako. Letos pa je po parkratnem priporočanju čč. gg. dušnih pastirjev, pristopilo družbi 62 udov. Iz ostalo pa je nekaj starih udov. Tu so zopet č. g. dekan v prijazni besedi, kakor vselej, opominjali, naj bi vendar nobeden nezvest ne postal. Takoj jih je pristopilo 20, toraj skup 92. V nedeljo dne 26. svečana pri popoldanski službi božji, so nam to oznanili s pristavkom: naj bi še vsaj toliko jih pristopilo, da bi dosegli ravno število 100. Želja bila je občna. Že zapisani

udi, začeli so prigovarjati ne zapisane, tako da jih je še tisti popoldan pristopilo 30, in dosegli smo lepo število 122, takošnjega ni bilo, odkar so pri nas nepozabljivi č. g. Valentin Stiplovšek, sedaj župnik v Ločah, službovali. Č. g. dekan so v nedeljo, dne 4. sušca, ko so že poprej, kot poverjenik ude družbi v Celovec odposlali, veselo novico oznanili, koliko udov bode štela naša fara v prihodnje, smo se res čudili a še bolj veselili. Djali so: To je čast za faro! Ali čast gre še posebno onim, ki si to družbo razširjati prizadevajo. Toraj kličem: Čast, komur čast!

S Ptuja. (Dij. kuhinja.) Dijaška kuhinja v samostanu čč. gg. oo. minoritov na Ptuji je meseca marcija t. l. ubogim dijakom 558 obedov à 15 kr. podarila ter v ta namen 83 fl. 70 kr. potrošila. Od 17. septembra l. l. je že razdelila 3619 obedov, izdala pa 551 fl. 85 kr. Z nova so nastopni častiti in častni p. n. gospodje v blagi namen milodare poslati blagovolili: Slav. posojilnica Makolska 20 fl., gosp. Venedig Vilib., župnik Središki, 3 fl., g. F. R., umirovljen duhovnik pri sv. Lovrenci v slov. gor. 2 fl., g. Kukovec Jože, žup. pri sv. Andražu v slov. gor. 5 fl.; g. Kosér J. veleposestnik pri sv. Lovrenci v slov. gor. 1 fl. „neimenovan“ 1 fl., g. Sever Jože, žup. v Zavodjem 5 fl., g. Slekovec Mat., žup. pri sv. Marku niže Ptuja, 5 fl., g. o. Šterbak Jan., min. kaplan na Dunaji, 5 fl. S Ptuja: g. dr. Ploj Jakob, odv., 4 fl. 65 kr., g. Klobučar Ant., c. kr. sod. prist. 2 fl. 25 kr., g. Kunstek Luka, prof. 2 fl., g. Železinger Fran, prof. 2 fl., g. Čilenšek Mart., prof. 1 fl. 20 kr., g. Majcen Ferdo, veroučitelj, 1 fl. 5 kr., g. Hirti Fran, benef. 1 fl. 5 kr., g. Spindler Ant., c. kr. kancelist 1 fl. — Vsem velikodušnim dariteljem in prijateljem uboge gimnazijske mladeži izrekamo prisrčno zahvalo in stoterni „Bog plati!“ Prosimo zopet za znano darežljivost slovenskih rodoljubov, ker je jel zaklad tako usihati, da ne bode nikakor zadoštoval za tekoče šolsko leto, ako mu ne priskočijo v pravem času novi dobrotniki. Nadaljne milodare vsprejema č. g. o. Benko Hr-tiš, guardijan na Ptuji.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj se je tudi še Nj. veličanstvo, cesarica povrnila domov in je torej vsa cesarska rodbina na Dunaji, cesarjevič in cesaričinja pa sta pri Dunaji, v Laxenburgu. — Razprava v drž. proračunu vleče se v drž. zboru na dolgo in je še le pri naučnem ministerstvu. Iz ultranemške strani je baron Dumreicher prijel g. ministra trdo, češ, da zatira nemštvo v obrtnih šolah, dr. Rieger pa mu je sicer odločno, vendar pa rahlo povedal, da g. minister nima zaupanja pri večini drž.

zboru. Minister dr. pl. Gautsch je odgovoril, da dela samo na korist države in da ne zatira nobenega naroda, njemu je pač prva postava blagor države. Mogoče je sedaj, da odstopi in more biti z njim vred celo ministerstvo, vsaj govornica je taka. — Na nemškem Štajarskem je izmed 1005 občin jih 715 prosilo za versko šolo. — V Grafendorfu je knez Lichtenstein bil na belo nedeljo pri obnem zboru kat. polit. društva ter je v lepem govoru razlagal, kaj da pomenja njegov načrt šolske postave in zakaj se toliko upije od neke strani zoper njega. Mi bi želeli, da beró tudi pri nas tisti, ki so zoper njegovo postavo, ta njegov govor in menimo, da bi potlej utihnili. — Na Koroškem se izgovarja vlada, da nima slov. mož in ji torej ni mogoče slov. uradovanje. No pri nekaj bolji volji bi pač tacih mož že našla. — V Guštanji se snuje podružnica sv. Cirila in Metoda. Dobro, da se tudi tukaj začanja gibati slov. ljudstvo. — Dež. predsednik, baron Winkler, je odpotoval na Dunaj in to, kakor je podoba, iz političnih uzrokov. — Predsednik „Slov. matice“ je zopet g. prof. Jos. Marn. — Osepnice so ponehale v Ljubljani, tudi v okolici mesta jih ni več. — Rateče na Gorenjskem so do dobre četrtinke zgorele. Ogenj je nastal v noči in so se ljudje le z veliko silo oteli, vendar pa so si še tudi živino rešili. — Slov. čitalnica v Gorici je imela zadnjo nedeljo svojo 25letnico, bile so tudi druge čitalnice na Primorskem poslane svoje zastopnike na veselico svoje starše sestre. — V Števerjanu so si omladili svoje vinarsko in sadjarsko društvo; dobro bode, če se ga bodo slov. vinorejci tamošnjih krajev trdno prijeli. — V Trstu bode dne 24. junija velika „regata“ v tamošnjem pristanišči. Vdeležijo se je skorej vse večje avstrijske ladije. — Bankir Zoldano je v Trstu osleparil ljudi, ki so mu svoj denar zaupali, za 20.000 gld. Sedaj so ga sicer déli pod ključ, toda denarja niso nič našli pri njem. — Hrvaški ban, grof Khuen-Fejervary odšel je iz Zagreba v Pešto, najbrž za to, da se pouči, kako naj postopa v dež. zboru, v tem se boji, da ne bode šlo vse gladko, po volji madjarske vlade. — V pristanišče v Reki je bilo prišlo lani 762 jadernic in 186 parnikov. To pristanišče šteje Ogersko za svoje in ga postavlja kaj rado nad tisto v Trstu. — Postavo gledé rezervistov je vzprejel tudi ogerski drž. zbor brez vse premembe ter je ona sedaj že toliko, kolikor gotova. — Med avstrijsko in ogersko vlado vrši se posvetovanje, kako se naj odpravi razvada prepovedanih loterij. Stvar zadeva najbolj jude in le-ti niso za to, da jih vžene kdo kar tako, na lehkem. Treba bode vladi krepke roke.

Vunanje države. Sv. oče in ruski car želita se sporazumeti gledé kat. cerkve v Rusiji, toda v tem je bojda toliko težav, da bode težko kaj iz tega „sporazumljevanja“. — Ita-

lija je sklenila novo trgovinsko pogodbo s Španijo. Ona je gotovo na korist Italiji, kajti so jo malo, da ne enoglasno vzprejeli v drž. zboru v Rimu. — V torek dne 1. maja bile so pri Rimu vojaške poskušnje z necim novim strelivom. Ena tacih pušic pa je razletela ter je ranila kraljeviča in nekaj častnikov, toda rane niso nevarne. — Predsednik francoske republike, Sadi-Carnot, potuje sedaj po zapadnih mestih in kakor se hvali, vzprejema ga ljudstvo jako prisrčno. — General Boulanger javlja, da on ni za vojsko in da se mu po krivem vriva tako mišljenje, ki se ne strinja s koristjo republike, kateri je še mirú potreba. Predsednika pa misli, da republiki ni treba. — V anglijskej drž. zbornici je padel predlog, naj velja postava gledé občin tudi na Irskem. To bi človek mislil, da je naravno, toda vlada je odločno bila zoper njega. — V Bruselu, glavnem mestu Belgije, je bila te dni grda rabuka pri poroki princa Croy-Dülmena, Dijaki, najbrž jih je kdo naščul, so se postavili pred cerkvo, ter so mlada zaročenca vzprejeli z divjim krikom. — Zdravje nemškega cesarja je stalo, kakor je bilo, — slabo, toda nevarno ni še preveč, kakor se zatrjuje. Mi ne damo veliko na to zatrjevanje a želimo, da bi bilo v resnici tako, kakor se zatrjuje. — Grof Herbert Bismarek, najstariš sin kneza Bismarcka, postal je drž. minister in je torej vidno, da še je stari Bismarek vedno v veliki moči. — Listi, ki so glasila Bismarcka, pišejo v novem času sopet srdito zoper Rusijo a ne ve se, kaj da s tem namerava Bismarek. Ali hoče mož v resnici vojsko na silo? — Nekam čudno je to, da se kaže sedaj Rusija Avstriji prijazno in v Rusiji gre glas, da pride k malu do popolnega sporazumljenja med tema državama. — Nemirov v Rumuniji je bojda kriva Rusija, vsaj trdi se, da je v vrsti zaprtih hujskalcev tudi nekaj ruskih mož. Ni nemogoče. — Princ Ferdinand Koburški, sedaj knez bolgarski, potuje po severnih krajih Bolgarije in se pravi, da ga ljudstvo vzprejema dostojno, na nekaterih krajih celo z navdušenjem. — Major Popov stopi k malu pred sodbo ter ni upanja, da ga ta spozna nekrivim. Vse kaže, da je v resnici precej drž. denarja spravil ali že v svoj ali pa v žepe svojih privržencev. — Srbija ima, skorej čez noč, novo ministerstvo, na čelu mu je Kristič, ki je že poprej bil minister, on je prijazen Avstriji. — Turčija dela velike vojaške priprave na srbskih in bolgarskih mejah. — V Makedoniji so nemiri zoper Turčijo in le-ta piše jih Grčiji na rovaš. Vsled tega se gledate te dve državi precej pisano, to pa že ni več novo. — Ital. vojaki, velika večina, pridejo še v tem meseci nazaj od obalov Rdečega morja, tudi kralj abesinski se pomika nazaj in je tako vsaj za čas ondi mir.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Okoli poldneva smo bili že v Ljubljani, kjer se nam je pridružilo kakih 100 kranjskih romarjev. Na čelu jim je bil prečastni vladika dr. Missia. Slišal sem, kako je nek visok uradnik na kolodvoru očitno knezoškofa prosil, da naj prinesó za njega in njegovo rodbino blagoslova sv. Očeta.

V Gorici je zopet več ko stó romarjev — Slovencev in Lahov — stopilo na voz. Zdaj se nam pa spači železni konj, rekoč: toliko ljudstva jaz sam ne morem več vleči. Tedaj pa dobimo tovariša, in oba sta zdaj z nami na jug kar letela.

Unkraj Nabrezine zagledamo morje. Pri oknih je bila glava pri glavi, ker mnogo romarjev morja še ni videlo. Mi pa, ki smo že morja vajeni, mirno obsedimo.

Po časih nastaja večer in tema in občudovali smo krasno ponočno južno nebo, katero je že toliko pesnikov navdušilo. Potem si vsak pripravi na vozu gnejzdo, kako se je pač dalo, in vsak v svoj kot riva glavo. Če si hotel kaj izvedeti od svojih tovarišev, nobeden ti ni več odgovoril, ampak vsi so začeli teže in teže dihati, kakor bi železnima konjema vleči pomagali. Vlak nas je tako lepo zibal, kakor bi nas v zibeli imel, in kmalu tudi meni mine zavest, da nisem več vedel, kje da sem.

Pri Benetkah smo drugokrat gledali morje, a potem smo se vozili daleko od morja, in še le, ko se prespim, smo v mestu Rimini zopet prileteli do morskih obalov.

Najhujše na potovanji je, da se zjutraj ne moreš umiti. Od petih do devetih smo se vozili tik morja, a nismo imeli toliko vode, da bi si človek malo zaspane oči izpral. Zato pa se je solnce tem lepše umilo, in ko je vzdigalo iz morja svoj zlato-svitli obraz in je pokazalo svojo debelo glavo iz kopeli, smo kar občudovali njegove dolge rumene lasé in smo se sramovali, da smo neumiti in brez glavnika.

Ribiči so mreže umivali. Bila je podoba, da so celo noč lovili, pa nič ulovili. Ribstvo je trd kruh, ribiči so do pojasa in do glave hodili po mrzli vodi. Zenske so na obalu sedele in so menda v svojih pleterkah zajutrek za ribiče hranile. Njihovi mali tolkači se že tudi daleč v morje upajo, in tako se rano pozna, kar meni mornar biti.

Ob devetih prisopihamo v Ankono. Mesto ima imenitno lukó za italijansko brodovje. Luko bi človek mogel tudi imenovati „pribezališče ladij“. Toda mi iščemo drugo pribezališče in se tedaj ne vtegnemo v Ankoni muditi. Mi iščemo

Marijo, pribižališče grešnikov in zato hitimo, kakor najbolj moremo — v Loreto.

Za pol ure že se pripeljemo pod breg in veseli gledamo na breg mestice Loreto, ki je od postaje Loreto pol ure oddaljeno. Dasiravno je na postaji mrgolelo umazanih in pokvečenih koleseljnov, ki bi nas radi zapeljali na breg, se vendar odločim peš iti v mestice, da se nekoliko prehodim in si spretegnem zaspano ude. Toda celi roj beračev me obsiplje — na Laškem vse berači, in ker nisem gleštal niti beliča laškega drobiža, stopim z nekim prijateljem na voz. To vam je bila strašna kučija! Kmet, ki je že tri kmetije zapil, pri nas nima tako blatnega in razklopotanega koleseljna. Vprežen je bil osel.

Avanti, le naprej! Toda dolgo je trajalo, pred ko je kočijaš osla pripravil, da je prestopil. Pa kočijaš ni vsedel na voz, ampak je kraj voza letel in z debelo leskovicco je tako neusmiljeno tepel ubogo mrcino, da je vsakokrat počilo, kakor bi ga s peračo mahnil. Ko pa bitje ni nič izdalo, začne kočijaš kričati, kakor bi Turki prihajali in krik osla toliko prestraši, da je poskusil en par krat skočiti, a zopet je drobno korakal, kakor kaka gizdava gospodična, ki od same lepote ne vé, kako bi stopila. Sred mestica pa prednja os sprašči in voz se nagne na mojo stran in zdaj bi bil ležal v prahu na ulici, da ne bi prihitela močna Lahinja na pomoč, ki je voz toliko podržala, da sem se izdeval.

Nič ne reci, tolaži me tovariš, če sva se slabo vozila, bova pa zato debelo plačala.

(Dalje prih.)

Smešnica 18. Krčmar kupi v soboto pri poštenem slov. kmetu 2 štrtinjaka vina in naročuje mu, naj ga pripelje kar drugi den, torej v nedeljo domov. Kmet pa ga opomni, da je nedelja. „Nič ne dé“, reče na to krčmar, „le pripelji ga!“ „Rad“, pravi kmet, kraspaje se za ušesom, „toda v nedeljo ne maram vpregati živine“. „Zakaj ne?“ vpraša krčmar. „Za to, ker je greh“, odgovori pošteni kmet. „Ej, kaj bo to, jaz vzamem odgovor za-nj na se“. — „Na tem svetu že“, odvrne kmet, „toda kaj bo na unem svetu?“ „Tudi tam!“ zatrjuje krčmar. „Žal“, pravi sedaj kmet, „žal, da jaz ne morem ustreči vaši želji, kajti na unem svetu nočem, da se — snideva“.

Razne stvari.

(Drž. zbor.) Pri razpravi o proračunu naučnega ministerstva je govoril vlč. g. kanonik Kljun zoper sedanje ravnanje naučnega ministerstva na slov. zemlji, izlasti še na Koroškem. V tem je spravil toliko posiljevanja, ki se godi slov. ljudstvu ravno v šolah, na svitlo, da so tudi nemški poslanci nad tem strmeli.

Slov. ljudstvo, izlasti koroško mu bode gotovo hvaležno za to moško besedo.

(Zgodovinska veselica.) V nedeljo, dne 29. aprila je obhajala slov. čitalnica v Celji svojo 25letnico. Č. g. Ivan Krušič, c. kr. profesor na gimnaziji v Celji, je imel slavnostni govor. G. profesor je bil tudi pred 25 leti že ud tamošnje čitalnice in ji je ostal vseh 25 let zvest ter je tedaj iz lastne skušnje vedel, kaj da je vse čitalnica v teh let doživela.

(Ročna dela.) Pouk učenk v ročnih ženskih delih je na ljudskih šolah, posebno pri mestih sila važen za otroke a okr. šolski svet na Ptuji ne kaže veliko veselja za tak poduk. Že od novega leta sem ni na ljudski šoli za okolico učiteljice za ta poduk in ni še znamenja, da pride že k malu učiteljica za-nj. Se ve, okr. šolski svet ima s svojo nemščino preveč dela, za to „malost“ ne vdobi časa!

(Volitve.) Mesto Celje ima zopet svoje stare može v mestnem zastopu. Obrtno društvo, katero se jim je ustavljalo ter je hotelo dobiti le-ta zastop v svoje roke, pa so razpustili. Vsaka reč ima svoj uzrok, torej tudi to razpuščenje.

(Odlikovanje.) G. Josip Lautner, zdravnik v Vitanji, je dobil zlati križ za zasluge.

(Učiteljstvo.) G. Filip Vogrinec, doma iz sv. Lovrenca na drav. polji, pride za učitelja na Velko ali k Mariji Snežnici, gg. Ferdo Velki in Jože Petrič pa stopita na lastno prošnjo v stalni pokoj.

(Vihar.) V petek dne 27. aprila je nastal precej močen veter že dopoldne in je pri Svetinjah zbil križ in jabelko z zvonika tamošnje župnijske cerkve. Na srečo pa ni bilo tačas nikogar blizu cerkve ter se tedaj druge nesreče ni zgodilo. Križ in jabelko pa sta precej škode trpela.

(Nove bukve.) „Žalostna mati božja“, bukvice za molitve in premišljevanje, katere je spisal pok. č. g. Fr. Bezjak, župnik pri sv. Marku nižje Ptuja, dobé se odslej v 6. izdaji v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Bukve so to, katerim ni več treba priporočevanja.

(Vrli narodnjak.) V Ljutomeru je umrl zadnji četrtek g. dr. A. Mravljak, več let odvetnik v tamošnjem trgu. Bil je tihe narave, a po svojem značaju trden, kakor skala. Naj mu bode blag spomin!

(Smrtna kosa.) G. dr. K. Hiegersberger, odvetnik v Celji, je umrl. Bil je rojen v Mariboru, nekaj časa odvetnik v Brezicah, več let pa v Celji. Mož je bil Nmec a ne prevroče krvi.

(Slov. groš.) Mesto Maribor je dobilo od novega leta sem že 5147 gold. za pravico postaviti kmečkih pridelkov na prodajo. Kmetje so sami Slovenci in nismo še slišali, da bi naši nemški mestni očetje bili te groše odbili, češ, da niso nemški. Plačevati sme še torej tudi

slov. kmet v čisto nemško kaso Mariborskega mesta.

(Sin očeta vstrelil.) Na gornji Ponikvi šla sta v nedeljo dne 29. aprila oče in sin na lov. Po nesreči se sinu puška sproži in oče, v čelo zadet — mrtev obleži! — Posvečuj dan Gospodov!

(Bolezen.) V Ormoškem kraji imajo neki precej svinj bolnih in sicer na osepnih. Svinje tudi poginejo v tej bolezni.

(Šulverein.) V Ločah je bojda toliko uboštvu da je treba šulvereinu priskočiti, naj se oskrbé ubožni otroci s potrebnimi učili. Nam se pa zdi, da gleda šulverein skozi očali „moža na c. kr pošti“ v Ločah.

(Enkrat!) „D. W.“ omenja v svoji zadnji številki, z dne 29. aprila, č. g. J. Žičkarja, župnika v Vitanji ter mu ne pridene nobenega priimka, kakor je bila to še doslej vselej storila. Mi ji zapišemo to radi v „zlate bukve“.

(Trgovina.) G. M. Löschnigg, trgovec na Slatini, je naznanil c. kr. okr. sodniji v Celji, da je prevrgel svojo kupčijo, to je, da ima več dolgov, kakor pa blaga. Nemštvo je že dobro, toda kakor je podoba, ne za vse.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Jurij Martinko, župnik v Sromljah, je umrl v 67. letu svoje dobe. Č. g. Fr. Klepač, kaplan v Kozjem, ostane na svojem mestu in isto tako č. g. Fr. Črnenšek, kaplan v Loki.

Listič uredništva. G. J. H.: Novice iz vaših krajev bi nam bile prav ljube. — G. K. S. v J.: Nikar strah! Pri nas ne izve živa duša, kdo nam kaj pripošilje. Prosimo pa, da je le resnica, kar se nam piše. — G. ? v S.: Le pošljite, če ne bo za list, bode pa za koš! — G. na Kor. méji: Zakaj ni glasú od vas? — G. S. M. v L.: Gospodarske stvari iz lastne skušnjé, se vé, da je prostora za-nje.

Listič upravníštva. G. M. Lapornik pri sv. Lenartu, pošta Laški trg: Nered je na pošti. — Č. g. A. Sl. pri sv. K.: Za lani in letos.

Loterijne številke:

V Gradcu 28. aprila 1888: 40, 60, 8, 22, 43
Na Dunaju „ „ 26, 40, 10, 28, 65

Združena služba

organista in mežnarja v Artičah pri Brežicah je do 13. maja razpisana. Prošniki se naj osebno oglasijo. 2-3

Cerkveno predstonijštvo.

Organist in mežnar

samskega stana, 26 let star, dober pevec, spremljen bi rad svojo službo. Pisma se naj pošiljajo upravni. „Slov. Gosp.“ 1-3

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo. Odgov. urednik B. Ferk. Tisk tiskarne sv. Cirila. (Odgov. J. Otorepec.)



Podpisani naznanjajo potrtega srca, da njim je njihova ljuba, draga in nepozabljiva supruga, oziroma mati gospa

Viktorija Kovačič

po 12dnevnej strašnej, hudi bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, dne 1. maja 1888 ob 1/37. uri zaran v Gospodu zaspala.

Tru lo prerano umrle in nepozabljive se bode v četrtek dne 3. maja 1888 ob 4. uri popoldne na domačem mirodvoru hladni zemlji izročilo. Sv. meša za rajno se bode v petek ob 6. uri zaran brala.

Ljutomer, dne 1. maja 1888.

Jakob Kovačič,
soprog.

Samo, Mirko,
sinova.



Slomšekovich

zbranih spisov IV. knjiga: **različno blago** (I. del: šola in odgoja str. 180; II. del: nar. politika in pa narodno gospodarstvo str. 183—354; III. del: razna podučna tvarina str. 357—428) dobiva se izvod po 1 gl. pri izdajatelju: Mih. Lendovšek, župnik v Makolah (Maxau bei Pöltschach.)

III. knjiga: **životopisi** str. 397. pa po 70 kr. Po ravnoisti ceni tudi po vseh slov. bukvarnah! Prva in druga knjiga sta pošli. **Val. Orožnovih** pesnjij je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr. Pete knjige: „Slomš. pastirski listi“ ni moči izdati, dokler niso za III. in IV. tiskovni stroški poravnani! 4

Marijacetlske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.



Neprekosljivo sredstvo zoper pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, smrad iz ust, vetrovc, riganje, kolike, želodčni katar, zgago, pesek v mehuru, preveliko slinjenje, zlatenico, bljuvanje, glavobol, če pride iz želodca, želodčni krč, zabanjanje, prenapolnjenje želodca z jedmi ali pijačo, gliste, zlezenico, jeternico in hemeroide. Cena steklenice s podukom 35 kr., dvojna stekl. varstvena znamka 60 kr. Osrednje pošiljateljice lekarnar Karla Brady v Kromerizu (Moravsko). Marijacetlske kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijacetlske žel. kapljice se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo varstveno marko prevedenem zavrtiku biti in v poduku, ki je pridjan vsaki steklenici, mora še opomnjeno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromerizu tiskan.

Prave se dobé: Aussee: lekar K. Lang; Celje: lekar J. Kupferschmid; Fürstenfeld: A. Schröckenfux; Judenburg: K. Unger; Gradec: A. Nedved; Gleichenberg: Dr. Ernst Fürst. 19—52